

5414.
Pihntiputaa

Kivikauden aikuiset esineet, jotka ylioppilas A. Europaeus osti matkallaan kesällä v. 1909 Pihntiputaalla ja saapuivat Valtion Historialliseen museoon lokakuun 11 päivänä 1909. (Vrt. verif. 11/10 09).

I. Esineet, jotka ovat löydetyt Muur-
rejärven kylän Vuohojärven asuinpaikalta.

1. Katkonainen keihäänkärki, jonka kärkipuoli on kammeltumisen tapaan hieman käyristynyt ja terä kummaltakin puolelta toisella las-
kulla jyrkästi terotettu; 97 x 39 x 7 mm.
2. Keihäänkärki, kärkipuolelta leveämpi, ruodolle loivasti kapeneva; hiottu, mutta huonosti säilynyt; 91 x 31 x 8 mm.
3. Lattea tasataltta, palkoteräinen, hiottu, mutta toiselta lappeelta huonosti; 79 x 48 x 16 mm.
4. Lattea tasataltta, poikkiteräinen, kaikilta puolin hyvin hiottu, terä kuitenkin murtunut; 60 x 44 x 16 mm.

5414.
Pihtiputaa.

5. Pienehkö kapea tasataltta, toinen lape, jossa on iskennän jälkiä, on kahdelle laskulle hiottu, toinen lape teräpuolelta hiottu; 64 x 30 x 14 mm.

kuva

7. Pieni kapea tasataltta, terä palkoinen, toinen lape sivuille laskettu; 48 x 20 x 6 mm.

6. Pieni kapea tasataltta, toinen lape osittain loivasti palkoinen; 42 x 22 x 7 mm.

kuva

8. Reikäseen kappale, haljennut ja reiän kohdalta katkennut, reikä on tehty kairaamalla ja viillaamalla; 75 x 53 x 25 mm.

9. Kovasimen kappale, pitkulainen, nelisivuinen, kummastakin päästä poikki. Kaikki ehyet pinnat hiottu. Läpil. *kuva*. Mitat 45 x 28 x 18 mm.

10. Kivenkappale aseainetta. Yksi pinta sileäksi ja notkolle hiottu. 117 x 65 x 34 $\frac{1}{2}$ mm.

kuva

5414.
Pihtiputaa.

11. Tasataltan teräkatkelma harmaata kiveä, lattea. Läpil. ^{kuuri}. Terän yksi kulmaus lohjennut. Kannaltakin särkynyt. 62 x 50 x 14 mm.
12. Kourutaltan katkelma, keskentekoinen, tummaa kiveä. Ehyet pinnat sileiksi hiottut. Kouru alotettu. Ks. kuvaa. 40 x 21 x 15 mm.
13. Limsiökappale, yltyleensä isketty. 37 x 36 x 22 mm.
14. Kourutaltoa, hyvin pieni, ohut. Kanta ja terä murtuneet. Hiottu ylt'yleensä. 36 x 18 x 5 mm.
15. Tasataltta pieni, kapea, tasapaksu ja -leveä, terän toiselta kulmaukselta murtunut. Mitat $41 \frac{1}{2} \times 16 \frac{1}{2} \times 5$ mm.
16. Kovasimen kappale kiilleliusketta.
17. 2 kivikappaletta, toinen murtopala jostain aseesta. Pinta hiottu. -
- N^ot 1-17 ovat esineitä, jotka Keski-
talon poika Hjalmar Logren on noukki-
nut talon "pitkästä pellosta" kynnöksen
jälkeen.

5414.
Pihtiputaa.

18. Tasataltta, pieni, lattea, liusketta.
Soukkenee kannalle. Vaillinaisesti hiottu.
Mitat 57 x 29 x 6 mm.
Löytänyt Keskisen talon riihipellon
mulloksesta talon tytär Hanna.

kuva

19. Tahkokivi, ehyt, muoto soikea, latteanlainen.
Toinen lape hiottu notkolle. Harmaata kiveä.
Mitat n. 309 x 335 x 108 mm.
Löytänyt isäntävainaja Johan Sevon
Ahon talon pellosta samoilta paikoin
mistä on taltta n:o 5218:13.

20. Tahkokivi, ehyt, samankaltainen kuin edelli-
nen. Yksi sivu notkolle hiottu. Mitat 380
x 330 x 65 mm.
Löytänyt Juho Kinnunen Ahon talon Ha-
kalan torpan pellosta.

21. Tahkokivi, ehyt, punertavaa vuorilajia. Paksum-
pi ja pyöreämpi kuin edelliset. Yksi lape
sileä ja hiottu. Mitat 254 x 158 x 150 mm.
Otettu talteen Keskisen talon pihamaalta
ladon peruskivistä.

22. Kivitaltan katkelma viher-harmaata kiveä,

5414.
Pihtiputaa.

hiottu. Toinen kylki murtunut, samoin kanta.
Terä laskee viistoon toiselta lappeelta.
Mitat $61 \frac{1}{2} \times 29 \times 10 \frac{1}{2}$ mm.

Löydöstä ks. seuraava numero.

kuva

23. 2 arvatenkin luontaista kiviliuskaa.
N^ot 22-23 löysi Ahon talon torppari
Juho Siekinen perunapellostaan torpas-
taan muutamia askeleita etelään.
24. Teräaseen katkelma liusketta. Terä hiottu,
pyöreä. Mitat $79 \times 36 \times 8$ mm. Tasapaksu.
25. Kiviäimä liusketta, hyvin kapea, läpileikkauk-
seltaan kolmikulmainen.
Toinen pää kärkenä,
pistinmäinen, toinen viiston rosainen. $100 \times$
 19×7 mm.
Löytänyt Ahon talon torppari Juho
Kinnunen pellostaan (Ailion kartalla Kin-
nusen pelto) torpasta NE n. 20 m läheltä
perunakuoppaa, paikan muinoin peltona
ollessa.
26. Kivitaltan teräkatkelma, jonka varsipää on
katkennut ja toinen kylki pilaantunut. Lä-

5414.

Pihntiputaa.

pil. tuntuu olleen lähes terävänsoikea. Mitat
52 x 47 x 14 $\frac{1}{2}$ mm.

Löydetty kuin edell.

27-35. Esineet, jotka kauppiaan poika Voitto
Kananen on noukkinut kynnöksen jälkeen Kes-
kisen talon "pitkästä pellosta".

27. Tasataltta, hiottu, kömpelötekoinen. Terä
tylppälaskoinen. - Kanta paksu. Mitat 50 x
36 x 14 mm. Löydöstä ks. ylempänä olevaa huo-
mautusta. (A. Europaeuksen numero 22).

28. Tasataltan teräkatkelma, yksi kulmaus, hiot-
tu. 37 x 31 x 12 mm. Löydöstä ks. ed. n:o.

29. 2 hiotun kiven kappaletta, joista toinen
aseainetta ja teräkatkelma, toinen pehmeämpää
kiveä. 33 x 21 x 7 mm ja 27 x 20 x 5.-Löytö
kuin ed.

30. Käsihioin, pitkäkäs, tasapaksu, tasaleveä,
keltaista hietakiveä. Läpil. nelikulmainen.
Mitat 73 x 25 x 15 mm.- Löydöstä ks. ed. n:o.

31. Käsihioimen kappale hietakiveä, kummastakin

5414.
Pihtiputaa.

päästä poikki, nelisivuinen, lattea, toisesta päästä ohuempi. 35 x 22 x 9 mm. Löydöstä ks. ed. n:o.

32. Käsihioin hietakiveä, pitkulainen, nelisivuinen, tasapaksu ja -leveä. Toisella lappeella ura. 28 x 15 x 8 mm. Löydetty kuin ed.

33. Käsihioin, ohut domino-levymäinen hietakivi, ruskeankeltainen väriltään, toiseen päähän höylänterämäisesti kulutettu. 40 x 25 x 6 mm. Löydetty kuin ed. 27-35.

34. 4 kappaletta kovasimista ja hioimista. Löydetty kuin 27-35.

35. Kivi, tumman värinen, ehkä luontainen. Läpil. *kuva*. Yksi sivu tuntuu silitetyltä(?). Mitat 71 x 40 x 32 mm. Löydöstä ks. 27-35.

36. N. 65 saviastian kappaletta kellertävän punaista savea, koristetut kuoppa- ja kampaaihein. Reunapaloja on 8. Lisäksi on pieni savipallo, n. 1 cm läpimitaten, vuoleskeltu. - 2 palasta on sisältä mustaa, siis verrattain vähä poltettuja, outoja, 1 on asbestinsekaista savea, 1 kiinteätä, pinnalta harmah tavaksi polerattua. Yksi pala taas näkyy olevan sisäpuoleltakin osaksi koristettua. - Ylläolevat palat ovat Hjalmar Logren ja

5414.
Pihtiputaa.

Voitto Kananen keränneet kynnöksen jäliltä
Keskisen talon "pitkästä pellosta".

II. Esineet, jotka ovat löydetty Pihtipu-
taan Rönнин eli Rönнын asuinpaikalta.

37. Kiviliuskare muotoa- *kuvi*. Luontainen? Mitat
121 x 73 x 13 mm. - Löytänyt Ivar Kananen
Rönнын vanhan talon Salon pellosta
(= Salonkankaasta).

N^ot 38-41 löydetty Salonkankaasta J.
Aillon kaivauksien jäliltä. Noukkinut
Matti Saastamoinen.

38. Kiviliuska, hiottu, sahanappale. 51 x 13 x 5
mm.

39. Liuskare hiotusta kiviesineestä. 43 x 32 x
4 mm.

40. Keihäänterän katkelma, hyvin hiottu. 41 x 43 x
7 mm.

41.6 saviastiankappaletta, koristetut kuoppa- ja
kampapainantein, kivikautisia. (valok.6265).

42. Lonkeama ison teräseen pinnasta vihertä-
vää kiveä. Muoto *kuvi*. Mitat 160 x
66 x 16 mm. Löydetty jostain Rönнын Hiekan
talojen lähistöltä. Ostettu Matti Saastamoiselta.

5414.
Pihtiputaa.

43. Pari poltetun luun sirua , 3 kvartsi-kappaletta, kappale iskettyä asekiveä . - Kaikki Rönnyin Salon pellosta.

III. Esineet Virtalan asuinpaikalta.

44. Otanuijan puolikas harmaata kiveä. Toinen pää kärkenä. Lattea. Mitat 96 x 58 x 17 mm. Löydöstä ks. n:o 46.

45. Teräseen- tuurankärki, laskettu. Terä kaa-
reva. Katkelma. Mitat 70 x 38 x 17 mm.

46. Kiviliuskare vihertävää aseaine kiveä.

Npt 44-46 on torppari Matti Savolainen löytänyt Virtalan torpan ympäristöltä Pihtiputaan kirkonkylässä. -

IV. Yksityislöytöjä eri paikoilta.

47. Kouru- ja tasataltan välimuoto mustaa kiveä, kannalta katkennut. Läpil. *kuva*
Terä laskettu kuin tasataltan paitsi kulmaukset , jotka ovat laskematta , joten taltta saa kourutaltan luonteen. 72 x 47 x 17 mm.

kuva
Löytänyt Miina Varis hietaa ottaessaan Muurrejärven rannasta lähellä Varikon

5414.

Pihtiputaa.

torppaa, Alvekylän Mustaniemen talon maalta. Löytöpaikka rantapenkereellä torpasta N. Esine saatiin nurmen alta.

49. Oikokirves, lattea, nelisivuinen, kannalle hieman soukkeneva, tasakantainen, hiottu. 102 x 47 x 15 mm. - Löytänyt Paavo Varis Pihtiputaan Muurrejärven Katajamäen talon Paavolanmäen trp. pellosta. Torppa sijaitsee n. 200 sylvä Vuohojärven S-rannasta etelään päin.

48. Reikäkivi, lattea, vinoneliönmuotoinen, kahteen kappaleeseen lohjennut. Reikä tehty kahdelta puolelta alottamalla. Mitat 135 x 102 x 35 mm. Löytänyt torppari Tapani Pekkarinen Muurijärven kylän n:o 1 Salmelan talon Heikkilän trp. pellosta, "navetan perästä joitakuuta sylvä saralle", raivatessaan peltoa kivimaahan. Pellosta on ennen jo nyttemmin hukkuneita esineitä löydetty.

50. Tasataltta, pieni, nelisivuinen. Toisella lappeella on kylkien ja lappeen yhtymäkohdilla kummallakin puolen 2 uurretta (varttamistako varten?). Mitat 54 x 40 x 13 mm. - Löydetty Muurrejärven I Markkulan talon maalta, talosta 50 sylvä kaakkoon. Rinne on hie-tamaata ja viettää SE pientä Markkolan jokea kohti.

*kuuva**kuuva*